

[Etusivu](#) > ... > [Hae Oikeusalan Ammattilaisia](#) > [Oikeudelliset Ammatit](#) > [Latvia](#)

Oikeudelliset ammatit

Sisällön tuottaja:

Latvia

Latvia

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus oikeusalan ammatteihin Latviassa.

Syyttäjät

Organisaatio

[Latvian tasavallan syyttäjälaitos \(Prokuratūra\)](#) on keskitetty kolmiportainen oikeusviranomainen. Syyttäjälaitosta johtaa valtakunnansyyttäjä (*ģenerālprokurors*). Sen tehtävänä on reagoida lainrikkomisiin ja huolehtia siitä, että näitä rikkomisia koskevat oikeustapaukset ratkaistaan laissa säädetyn menettelyn mukaisesti. Syyttäjälaitos käsittää seuraavat tasot:

1. valtakunnansyyttäjänvirasto (*ģenerālprokuratūra*)
2. aluesyyttäjänvirastot (*tiesu apgabalu prokuratūras*)
3. piiri- tai kaupunginsyyttäjänvirastot (*rajonu [republikas pilsētu] prokuratūras*)
4. erikoissyyttäjänvirastot (*specializētās prokuratūras*).

Valtakunnansyyttäjä voi tarvittaessa perustaa erikoissyyttäjänvirastoja, joilla on sama asema kuin piiri- tai aluesyyttäjänvirastolla. Latviassa on tällä hetkellä viisi erikoissyyttäjänvirastoa:

1. järjestäytyntyttä rikollisuutta ja siihen liittyviä asioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto
2. monialaisia asioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto
3. maantiekuljetusasioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto Riiasa
4. talousrikoksia käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto
5. laittomaan huumausainekauppaan liittyviä asioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto.

Valtakunnansyyttäjänvirasto voi myös valvoa sellaisten elinten työtä, jotka eivät hoida syyttäjäntehtäviä vaan auttavat toimivaltuuksiensa rajoissa syyttäjiä suorittamaan tiettyjä rikostutkintaan liittyviä tehtäviä. Tällaisten elinten perustamisesta ja niiden toiminnan järjestämisestä ja lakkauttamisesta vastaa valtakunnansyyttäjä. Valtakunnansyyttäjä päättää myös niiden organisaatiosta ja henkilöstöstä valtion talousarviosta myönnettyjen resurssien perusteella. Toistaiseksi on perustettu vasta yksi tällainen elin, [rahanpesun torjuntayksikkö](#).

Syyttäjänvirastot ovat osa tuomioistuinjärjestelmää, ja ne toimivat siten erillään lainsäädäntö- ja toimeenpanoelimestä. Latvian parlamentti (Saeima), valtioneuvosto ja presidentti voivat ohjeistaa jotakin syyttäjänvirastoa selvittämään lainrikkomistapauksiin liittyviä tosiseikkoja ja pyytää valtakunnansyyttäjänvirastolta selityksiä. Ne eivät kuitenkaan saa puuttua kyseisen syyttäjänviraston työhön edes silloin, kun se tutkii tapauksia, joilla on koko maan laajuista merkitystä.

Syyttäjät voivat vastustaa valtioneuvoston tai viranomaisten hyväksymää lainsäädäntöä sillä perusteella, että se on lainvastaista. Valtakunnansyyttäjä ja valtakunnansyyttäjänviraston yksiköiden ylimmät syyttäjät voivat osallistua valtioneuvoston kokouksiin ja ilmaista näkemyksensä niissä käsiteltävistä aiheista.

Tehtävät

Syyttäjälaitoksen tehtävistä esitutkinnassa säädetään [syyttäjälaitoksesta annetun lain](#) 2 §:ssä seuraavasti:

Syyttäjälaitos

1. valvoo tutkintaviranomaisten ja muiden elinten toimintaa
2. järjestää, johtaa ja toteuttaa esitutkintaa sekä antaa tutkintaviranomaisille rikostutkinnan hoitamista koskevia ohjeita
3. nostaa rikossyytteet ja toimii syyttäjänä rikosasioissa
4. suojelee henkilöiden ja valtion oikeuksia ja oikeutettuja etuja
5. laatii syytekirjelmän tai haastehakemuksen laissa säädetyissä tapauksissa.

[Rikosprosessilain](#) 36 §:n 1 momentin mukaan syyttäjä suorittaa rikosprosessissa toimia, jotka liittyvät tutkinnan valvontaan, tutkintaan, syytteen nostamiseen ja ajamiseen valtion puolesta sekä muihin toimiin.

Vastaava syyttäjä

Vastaava syyttäjä valvoo rikosasian esitutkintaa. Hänellä on valtuudet

1. kumota tutkinnanjohtajan tai tutkintaryhmän jäsenen päätös
2. pyytää, että rikostutkijan valvoja vaihtaa tutkinnanjohtajaa tai tekee muutoksia tutkintaryhmään, jos ohjeita ei ole noudatettu tai on tapahtunut menettelyvirhe, joka vaarantaa rikosoikeudellisten menettelyjen etenemisen
3. tutkia kanteluita, jotka koskevat tutkintaa suorittavien syyttäjänvirastojen tai tutkintaryhmän jäsenen, rikostutkijan valvojan tai prosessitoimia suorittavan henkilön toimintaa tai päätöksiä
4. päättää rikosoikeudenkäynnin aloittamisesta ja tutkinnan siirtämisestä toiselle tutkintaviranomaiselle
5. suorittaa prosessitoimia tiedotettuaan niistä tutkinnanjohtajalle.

Tutkinnanjohtaja

Vastaava syyttäjä (tai ylemmän tason syyttäjän määräyksestä toinen syyttäjä) voidaan määrätä tutkinnanjohtajaksi (*procesa virzītājs*). Tällöin hän vastaa esitutkinnan lisäksi syyteharkinnasta. Poikkeustapauksissa syyttäjän voi nimittää tutkinnanjohtajaksi valtakunnansyyttäjä, valtakunnansyyttäjänviraston rikosoikeudellinen yksikkö tai tuomiopiirin pääsyyttäjä esitutkintavaiheessa.

Tutkinnanjohtajana syyttäjä voi

1. sopia syytetyn kanssa siitä, että tämä tunnustaa rikoksen
2. päättää rikosasian viemisestä tuomioistuimeen
3. antaa asian ratkaistavaksi erityismenettelyssä
4. keskeyttää rikosoikeudellisen menettelyn, jos siihen on oikeudelliset perusteet.

Tutkinnanjohtaja voi tehdä menettelyä koskevia päätöksiä ja toteuttaa siihen liittyviä toimia tai osoittaa tällaisia tehtäviä tutkintaryhmän muulle jäsenelle tai prosessitoimia suorittavalle henkilölle.

Johtava syyttäjä

Johtava syyttäjä valvoo laissa säädetyin menettelyn mukaisesti, että asiaa käsittelevä syyttäjä hoitaa tälle osoitetut tehtävät. Lisäksi johtava syyttäjä päättää valituksista tai kanteluista, jotka koskevat vastaavan syyttäjän tai tutkinnanjohtajan päätöksiä tai toimia. Johtava syyttäjä voi esimerkiksi päättää vastaavan syyttäjän ehdotuksesta vaihtaa tutkijan valvojaa tai siirtää tutkijan toiseen tutkintayksikköön. Hän voi myös ratkaista, onko perusteltua ja lainmukaista jättää syyte nostamatta.

Johtava syyttäjä voi

1. kumota tutkijan, tutkintaryhmän jäsenen tai alemman tason syyttäjän tekemät päätökset
2. nimittää tai vaihtaa vastaavan syyttäjän tai tutkinnanjohtajan, jos syytetoimia tai niiden valvontaa ei hoideta asianmukaisesti, tai ottaa itse hoitaakseen tällaiset tehtävät
3. perustaa tutkintaryhmän, jos liiallinen työmäärä vaikeuttaa esitutkinnan saattamista päätökseen

kohtuullisessa ajassa

4. pyytää uuden valvojan nimittämistä tutkijalle tai antaa rikostutkinnan toisen tutkintayksikön tehtäväksi.

Syyttäjä voidaan ottaa tutkintaryhmän jäseneksi johtavan syyttäjän päätöksestä. Tutkinnanjohtaja voi vaatia, että syyttäjä suorittaa yhden tai useamman prosessitoimen.

Tuomarit

Organisaatio

Oikeuslaitoksen perustuslaillinen perusta on [Latvian tasavallan perustuslain](#) (*Latvijas konstitūcija*) 82–86 §:ssä. Perustuslain mukaan oikeutta jakavat ainoastaan tuomioistuimet. Tuomarit ovat riippumattomia, ja heitä sitoo työssään ainoastaan laki. Oikeuslaitoksesta säädetään [oikeuslaitoslaissa](#). Latvian lainsäädännön mukaan tuomarit ovat virkamiehiä.

Viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja poliittisten järjestöjen sekä muiden oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden on kunnioitettava tuomioistuinten riippumattomuutta ja tuomareiden koskemattomuutta. Kenelläkään ei ole oikeutta vaatia tuomaria tilille, vaatia häneltä selitystä yksittäisen asian käsittelystä tai puuttua lainkäyttöön mistään syystä. Lainkäyttöön liittyviä tehtäviään hoitaessaan tuomari nauttii koskemattomuutta. Tuomarinviran haltija ei saa olla puolueen tai muun poliittisen järjestön jäsen.

Tehtävät

Tuomarien tehtävänä on käyttää tuomiovaltaa riita-, hallintolainkäyttö- ja rikosasioissa lain mukaisesti.

Riita-asioissa tuomari päättää kysymyksistä, jotka koskevat luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille kuuluvien oikeuksien (esim. kansalaisoikeudet, työhön liittyvät oikeudet, perheoikeudet) ja oikeutettujen etujen suojelua.

Rikosasioissa tuomari päättää, ovatko vastaajaa vastaan nostetut syytteet perusteltuja. Tuomari voi todeta vastaajan syyttömäksi ja vapauttaa hänet, tai syylliseksi ja määrätä hänelle rangaistuksen.

Hallintolainkäyttöasioissa tuomari valvoo toimeenpanovallan käyttäjän toimien (viranomaisten antamat hallinnolliset säädökset tai toteuttamat erityiset toimet) lainmukaisuutta ja käsittelee julkisoikeudellisiin suhteisiin liittyviä riita-asioita. Lisäksi tuomari vahvistaa luonnollisten henkilöiden julkisoikeudelliset oikeudet ja velvollisuudet. Tuomari ratkaisee myös hallinnollisiin rikkomuksiin liittyvät asiat.

Tuomari hoitaa kaikkia prosessilainsäädännössä tuomarille tai tuomioistuimelle säädettyjä tehtäviä.

Oikeudelliset tietokannat

Oikeuslaitoksella on oma portaali, [Latvian kansallinen tuomioistuinportaali](#), jossa tiedot ovat toistaiseksi vain latviaksi. Tuomioistuinportaalissa on yksityiskohtaista tietoa Latvian tuomioistuinjärjestelmästä, Latviassa toimivien tuomioistuinten ja tuomarien luettelo, tuomioistuihin koskevia tilastoja ja erityyppisissä kanteissa sovellettavien menettelyiden lyhyt kuvaus, jossa korostetaan niiden pääasiallisia piirteitä ja eroja, sekä tietoa asian saattamisesta vireille tuomioistuimessa.

[Latvian tuomioistuinten sähköisten palvelujen portaali](#) puolestaan tarjoaa pääsyn anonymisoiuihin tuomioistuimen päätöksiin, oikeuskäytäntöön, istuntojen aikatauluun ja muihin tietoihin. Syöttämällä asian tai haasteen numeron ”Tiesvedības gaita” -kohtaan [menettelyn vaihe] saa tietoa asian tarkasta käsittelyvaiheesta, asiaa käsittelevästä tuomioistuimesta, oikeusasteesta, jossa asiaa käsitellään, seuraavan tuomioistuinistunnon ajankohdasta, asiassa annetuista päätöksistä, tehdyistä valituksista sekä oikeudenkäynnin tuloksesta.

Tuomioistuinten toimintakertomukset julkaistaan myös [tuomioistuinhallinnon](#) verkkosivustolla.

Ajankohtaista tietoa tuomioistuinjärjestelmään liittyvistä oikeuspoliittisista kysymyksistä julkaistaan myös [oikeusministeriön](#) verkkosivustolla. Portaali on käytettävissä myös englannin kielellä.

Sähköistä tietoa korkeimmasta oikeudesta ja sen toiminnasta on saatavilla [korkeimman oikeuden verkkosivustolla](#). Portaali on käytettävissä myös englannin kielellä.

Juristit (asianajajat)

Organisaatio

Juristit (asianajajat) ovat riippumattomia oikeusalan ammattilaisia, jotka tarjoavat oikeudellista apua, puolustavat ja edustavat henkilöiden oikeutettuja etuja tuomioistuimissa ja esitutkinnassa, tarjoavat oikeudellista neuvontaa, laativat oikeudellisia asiakirjoja sekä suorittavat muita oikeudellisia tehtäviä.

Juristit (asianajajat) ovat oikeuslaitoksen edustajia, jotka hoitavat tapauksia missä tahansa Latvian tasavallan tuomioistuimissa tai esitutkintaelimessä sen jälkeen, kun riidan osapuolet, vastaajat tai muut asianomaiset (asiakkaat) ovat valinneet ja päättäneet pitää heidät, sekä laissa säädettyjä tapauksia tuomioistuimen presidentin, esitutkintaelimen johtajan tai Latvian asianajajaneuvoston puolesta. Asianajajat (juristit) antavat myös muunlaista oikeudellista apua laissa säädetyn menettelyn mukaisesti <http://www.likumi.lv/doc.php?id=59283>.

Latviassa voivat toimia asianajajina

1. Latvian kansalaiset
2. EU-kansalaiset, joille on myönnetty asianajajan/juristin pätevyys jossakin EU-maassa (EU-maiden asianajajat)
3. muut ulkomaalaiset asianajajat, jotka eivät ole EU-maiden asianajajia mutta jotka saavat harjoittaa asianajajan ammattia Latviassa sitovien oikeudellista apua koskevien kansainvälisten sopimusten mukaisesti.

Kaikki valantehneet juristit (asianajajat) ovat oikeusalan riippumattomia ammattilaisia, jotka ovat yhdistyneet Latvian asianajajaliitoksi (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*). Liitto on riippumaton, kansallinen valantehneiden asianajajien ammatillinen elin. Latvian asianajajaliitolla on seuraavat elimet: valantehneiden asianajajien yleiskokous, Latvian asianajajaneuvosto, tilintarkastusvaliokunta ja kurinpitovaliokunta.

Oikeudelliset tietokannat

Latvian asianajajaliiton ja Latvian asianajajaneuvoston toimintaa, lakeja ja asetuksia, juristeja (asianajajia) ja tuomioistuimia, joissa he toimivat (yhteystiedot mukaan luettuina), sekä muita Latvian oikeudellisiin ammatteihin liittyviä kysymyksiä koskevia tietoja on [Latvian asianajajaneuvoston verkkosivustolla](#).

Notaarit

Organisaatio

Oikeusviranomaisten valvonnassa olevat notaariasiat annetaan julkisten notaarien hoidettaviksi [notaarilaissa](#) säädetyn menettelyn mukaisesti. Julkiset notaarit ovat osa oikeuslaitosta ja sidoksissa aluetuomioistuimiin. He suorittavat heille laissa säädettyjä tehtäviä. Tehtäviään hoitaessaan julkiset notaarit vastaavat virkamiehiä. Julkiset notaarit ovat ammattitoiminnassaan taloudellisesti itsenäisiä. Heidän palkkioistaan päättää [valtioneuvosto](#).

[Notaarilain](#) mukaan julkiset notaarit

1. laativat notaarin vahvistamia asiakirjoja
2. antavat notaarin todistuksia
3. ottavat talletettavaksi rahaa, arvopapereita ja asiakirjoja
4. ottavat talletettavaksi esineitä, joihin kohdistuu velvoite
5. hoitavat perintöasioita
6. laativat omaisuuden ositusta ja jakamista koskevia ehdotuksia laissa säädettyissä tapauksissa
7. hoitavat avioeromenettelyitä (edellyttäen, että kumpikin aviopuoliso on hyväksynyt tämän kirjallisesti

- eikä heidän välillään ole ratkaisematonta oikeusriitaa)
8. hoitavat muita laissa säädettyjä tehtäviä.

[Notaarilain](#) mukaan julkiset notaarit voivat myös

1. huolehtia oikeuksien vahvistamisesta ja turvaamisesta kiinteistörekistereissä sekä oikeuksien kirjaamisesta ja oikeuksien ja muiden tietojen turvaamisesta valtion kiinteistörekisterissä ja yritysrekisterin ylläpitämässä rekistereissä
2. hankkia julkisilta, kunnallisilta ja yksityisiltä laitoksilta sekä virkamiehiltä ja yksityishenkilöiltä lupia, todistuksia ja muita asiakirjoja, joita tarvitaan sellaisten asiakirjojen vahvistamiseen tai varmentamiseen, jotka notaarin on määrä todentaa ja todistaa oikeiksi
3. laatia luonnoksia julkisen notaarin toimintaan liittyvistä asiakirjoista, sopimuksista ja muista vastaavista sekä laatia jäljennöksiä ja käännöksiä
4. tarjota muuta oikeudellista apua
5. sovitella virallisesti hyväksyttynä sovittelijana [sovittelulaissa](#) säädettyjen säännösten ja menettelyjen mukaisesti.

Alan riippumaton kansallinen toimialajärjestö on Latvian julkisten notaarien liitto (*Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija*). [Latvian julkisten notaarien neuvosto](#) (*Latvijas Zvērinātu notāru padome*) toimii julkisten notaarien edustus- ja valvontaelimenä sekä Latvian julkisten notaarien liiton hallinto- ja toimeenpanoelimenä. Se hoitaa [notaarilain 230 §:ssä](#) säädettyjä tehtäviä.

Oikeudelliset tietokannat

Tietoa julkisten notaarien toimista ja määrästä, siitä, mistä julkisen notaarin löytää, sekä muista Latvian notaarijärjestelmään liittyvistä kysymyksistä annetaan [Latvian notaarien](#) verkkosivustolla.

Ulosottomiehet

Organisaatio

Ulosottomiehet (*Zvērināti tiesu izpildītāji*) ovat oikeuslaitoksen jäseniä. He työskentelevät aluetuomioistuinten alaisuudessa ja hoitavat tuomioistuinten ja muiden toimielinten päätösten täytäntöönpanotoimia sekä heille laissa säädettyjä tehtäviä.

Ulosottomiehet ovat riippumattomia oikeusalan ammattilaisia. Virantoimituksessa heidät rinnastetaan kuitenkin valtion virkamiehiin. He hoitavat tehtäviään riippumattomasti, ja heitä sitoo työssään ainoastaan laki.

Ulosottomiesten virantoimituksessa esittämät vaatimukset ja määräykset ovat kaikkia osapuolia sitovia Latvian alueella.

Ulosottomiehet hoitavat tehtäviään sen aluetuomioistuimen alueella, jonka alaisuudessa he työskentelevät. Ulosottomiesten määrästä, viroista sekä toiminta-alueesta ja sen rajoista päättää valtioneuvosto.

Ulosottomiehet soveltavat tehtäviään hoitaessaan [siviiliprosessilakia](#) sekä muuta lainsäädäntöä. He noudattavat Latvian ulosottomiehiä edustavan ja valvovan elimen, Latvian ulosottomiesten neuvoston, hyväksymiä menettelyjä ja oikeuskäytäntöön perustuvia suosituksia.

Oikeudelliset tietokannat

[Latvian ulosottomiesten neuvoston verkkosivustolla](#) on tietoa ulosottomiesten toimistojen sijainnista, heidän ammattiaan sääntelevistä oikeussäännöistä ja Latvian ulosottomiesten neuvoston toiminnasta. Portaalin tiedot ovat saatavilla toistaiseksi ainoastaan latviaksi.

Maksutonta oikeusapua antavat organisaatiot

Latviassa ei pidetä luetteloa tällaisista organisaatioista.

Linkkejä

[Syyttäjälaitos](#)

[Rahanpesun torjuntayksikkö](#)

[Latvian kansallinen tuomioistuinportaali](#)

[Tuomioistuinhallinto](#)

[Latvian asianajajaneuvosto](#)

[Latvian notaarit](#)

[Latvian ulosottomiesten neuvoston verkkosivusto](#)

[Latvian tasavallan oikeusministeriö](#)

■ Päivitetty viimeksi: 27/05/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.